

КУЛЬТУРА НАУКОВОГО ТЕКСТУ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ
В РІЗНОЖАНРОВИХ РОБОТАХ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Наталія ШАТІЛОВА,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
n.shatilova@chnu.edu.uaCULTURE OF SCIENTIFIC TEXT: TYPICAL ERRORS IN
DIFFERENT GENRE WORKS OF PHILOLOGY STUDENTS

Nataliia SHATILOVA,

Yury Fedkovich Chernivtsi National University,
Researcher ID: D-2948-2017;
ORCID 0000-0003-1233-1934.

Shatilova Nataliia. Culture of scientific text: typical errors in different genre works of philology students

The relevance of a scientific article determines the importance of the normative use of scientific language for the successful presentation of the results of scientific research activities of higher education students. **The purpose of scientific research** is to identify and analyze various types of linguistic anormativism recorded in students' oral and written texts in the process of scientific communication, an important component of their professional competence. **The scientific novelty of the study** lies in the detailed description of typical multi-level anormativities that occur in students' scientific texts as a result of violating the established norms of the Ukrainian literary language – lexical, morphological, syntactic. When analyzing theoretical and illustrative material, we apply general **scientific methods** of analysis, synthesis, comparison, as well as the descriptive method with techniques for classifying and generalizing linguistic facts. **Conclusions.** The formation of students' scientific speech culture is one of the pressing issues in language education today. An indicator of a student's scientific speech culture is strict adherence to the requirements for oral and written speech in the field of his scientific activity related to the production of scientific texts. The linguistic design of a scientific text is one of the important factors in the effective representation of the results of scientific research. Competent linguistic and stylistic design of a scientific work testifies not only to the high level of linguistic culture of its author, but also to the level of his linguistic consciousness and intellectual development in general. Developing the skills of competent scientific writing involves mastering modern norms of Ukrainian scientific language, which deepens the linguistic and communicative competence of higher education students.

Key words: *speech culture, Ukrainian scientific language, scientific text, language error, anormative.*

Постановка проблеми. Зміст і структура мовної освіти в Україні передбачає, що мовлення випускника вищої школи як освіченої, всебічно розвиненої, національно свідомої особистості має, по-перше, відповідати нормам літературної мови, а по-друге, корелювати з її комунікативними ознаками, такими як точність, змістовність, логічність, правильність, чистота, доречність, виразність тощо. Уміння й навички вільно, комунікативно виправдано користуватися літературним стандартом державної мови з усіма її виражальними можливостями – запорука ефективної фахової комунікації, зокрема й наукової.

Успішна професійна діяльність фахівця-філолога неодмінно пов'язана зі створенням якісних наукових текстів. У цьому контексті особливо важливою, на наш погляд, видається проблема нормативного використання засобів наукової мови для успішної презентації результатів науково-дослідної діяльності здобувачів першого (бакалаврського) й другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Сумлінний студент повинен не лише бути обізнаним зі сферою використання наукового стилю, його специфікою та основними функціями, глибоко опанувати наукову термінологію та методологію наукової творчості, уміти добирати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, класифікувати наукові факти, володіти основами академічної доброчесності та наукового мовленнєвого етикету, але й якісно оформляти результати своєї наукової діяльності відповідно до

чинних нормативних вимог. Уважаємо, що посиленої уваги потребує проблема порушення норм української наукової мови під час створення студентських наукових текстів – курсових проєктів, бакалаврських і магістерських кваліфікаційних робіт, наукових статей, тез доповідей тощо.

Аналіз останніх досліджень. Проблема культури мовлення належить до тих, що попри постійний інтерес вітчизняних мовознавців й нині не втрачає своєї актуальності. До золотого фонду української лінгвістики увійшли відомі студії її корифеїв: О. Синявського «Норми української літературної мови» (1931 р.); О. Курило «Уваги до сучасної української літературної мови» (1960 р.); Є. Чак «Складні випадки українського слововживання» (1969 р.), «Барви нашого слова» (1989 р.), «Культура української мови» (1990 р.); Бабич Н. «Основи культури мовлення» (1990 р.); Б. Антоненка-Давидовича «Як ми говоримо» (1991 р.); С. Караванського «Секрети української мови» (1994 р.), «Пошук українського слова» (2001 р.); О. Сербенської «Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити» (1994 р.), «Екологія українського слова» (2003 р.); О. Пономарева «Культура мови. Мовностилістичні поради» (1999 р.), «Українське слово для всіх і для кожного» (2012 р.); Н. Дзюбишиної-Мельник, Н. Дужик, С. Єрмоленко «Культура мови на щодень» (2000 р.); С. Головащука «Словник-довідник з українського літературного слововживання» (2010 р.); Л. Масенко «Суржик: між мовою і язиком»

(2011 р.); І. Фаріон «Мовна норма: знищення, пошук, віднова» (2013 р.); К. Городенської «Українське слово у вимірах сьогодення» (2019 р.) та ін. Ці культуромовні дослідження суттєво збагатили українську лінгвістику й здобули високий авторитет у наукових колах.

Культура наукового мовлення також неодноразово перебувала в центрі дослідницьких зацікавлень учених (праці Н. Бабич, Г. Білавич, Ф. Бацевич, М. Жовтобрюх, А. Коваль, Ж. Колоїз, С. Клочко, І. Кочан, Л. Мацько, М. Мірченко, Н. Непийводи, Г. Онуфрієнко, Л. Парамар, М. Пентилук, В. Русанівський, А. Пилинський, П. Селігея, О. Семеног, Ю. Сурмін та ін.). Науковці не лише окреслюють історичні передумови формування наукового стилю української мови, розкривають його специфіку порівняно з іншими стилями мовлення, докладно вивчають та описують лінгвістичні риси різножанрових наукових текстів, а й звертають увагу на екологічний аспект української наукової мови¹, чистоту слововживання, наголошування слів, відзначаючи подеколи не належне мовне оформлення наукових текстів й наголошуючи на потребі підвищення ціннісно-мотиваційного статусу української мови як наукової. Погоджуємося з твердженням П. Селігея, що «попри не середній рівень володіння нормами наукового стилю лишається незадовільним, а проблема його підвищення – актуальною», адже «для науковця слово – робоче знаряддя, і воно потребує такої ж уваги, як і інші знаряддя наукового ремесла»².

Мета наукової розвідки – окреслити й проаналізувати різні типи мовних аномалій, зафіксованих в усних і писемних текстах студентів у процесі наукової комунікації – важливого складника їхньої фахової компетентності. Під час аналізу теоретичного та ілюстративного матеріалу застосовуємо загальнонаукові **методи** аналізу, синтезу, зіставлення, а також описовий метод із прийомami класифікації й узагальнення мовних фактів.

Виклад основного матеріалу. Найважливішою ознакою літературної мови, як відомо, є нормативність. Правила слововживання, вимови, правопису, словозміни, побудови словосполучень і речень підпорядковані усталеному загальноприйнятому зразку. Стандартизованість, правильність, еталонність, доречність – маркери, що ідентифікують нормативну літературну мову на різних її рівнях, засвідчують високу культуру мовлення її носіїв.

Культуру мовлення науковці детермінують як «рівень володіння усними і писемними нормами літературної мови, а також свідоме, цілеспрямоване, майстерне використання мовно-виражальних засобів залежно від мети й обставин спілкування»³.

За авторитетним твердженням Н. Бабич, культуру мовлення репрезентує «й культура мислення, й культура суспільних (соціальних) і духовних стосунків людини»⁴. З огляду на це, поняття «культура наукової мови» витлумачують як «нормативне застосування наукової мови в усній і писемній, діалогічній і монологічній формах, високий рівень мовно-комунікативної компетентності»⁵. Опанування законів української наукової мови нерозривно пов'язане з дотриманням її усталених норм – орфоепічних, акцентуаційних, орфографічних, словотвірних, лексичних, фразеологічних, морфологічних, синтаксичних, пунктуаційних, стилістичних. Порушення мовних норм спричиняє різномірні помилки у студентських наукових текстах. Розглянемо детальніше окремі з них.

Лексичну нормативність наукового тексту пов'язують передусім з умінням висловлюватися точно, уживаючи слова у властивому їм значенні, добирати доречне слово із синонімічного ряду, розмежовувати значення багатозначного слова, розрізняти пароніми й омоніми, уникати багатослів'я та мовленнєвої недостатності тощо. Типовими лексичними огріхами в текстах студентських наукових робіт є:

1) неточне слововживання (невміння розрізняти відтінки значень синонімічних слів, сплутування паронімів тощо), напр.: «об'єм наукової статті» замість обсяг наукової статті, «збірка наукових праць» замість збірник наукових праць, «змістова доповідь» замість змістовна доповідь, «показчик частотності» замість показник частотності, «програми матеріал» замість програмовий матеріал, «чисельні праці» замість численні праці;

2) мовленнєва надмірність (надлишковість лексичних засобів для передавання думки), що виявляється в таких формах, як:

– плеоназм (невмотивоване уживання кількох близьких за значенням слів, з яких одне є логічно зайвим), напр.: «продублювати двічі» (дублювати – це повторювати, подвоювати); «на мою власну думку», «на мою особисту думку» (власний – це свій, особистий); «більша половина прикладів» (половина – одна з двох рівних частин); «унести корективи і правки» (і правки, і корективи – це виправлення, зміни в тексті); «народний фольклор» (фольклор – це народна творчість); «основний лейтмотив твору» (лейтмотив – це основний мотив); «остаточний результат», «підсумковий результат» (результат – це остаточний, кінцевий підсумок); «переважна більшість» (більшість – це більша частина, яка переважає); «за цей період часу» (період – це обмежений проміжок часу); «прогресивно розвивається» (прогрес

¹ Bilavych H. Ekologhiia ukrainskoho naukovooho movlennia: monohrafiia [Ecology of Ukrainian scientific speech], Vyd. 2-he, dop. Ivano-Frankivsk: NAIR, 2020, 340 p. [in Ukrainian].

² Selihei P. «Naukovets i yoho mova» [A scientist and his language], *Ukrainska mova* [Ukrainian language], 2012, № 4, P. 18 [in Ukrainian].

³ Yermolenko S. Ya. «Kultura movy» [Language culture], *Ukrainska mova: Entsyklopediia* [Ukrainian language: Encyclopedia], Kyiv: Ukrainska entsyklopediia im. M. Bazhana, 2004, P. 285 [in Ukrainian].

⁴ Kultura fakhovoho movlennia: navch. posibnyk [Culture of professional speech: textbook], za red. N. D. Babych, Chernivtsi: Knyhy–KhKhI, 2006, P. 38 [in Ukrainian].

⁵ Semenoh O. M. Kultura naukovoï ukrainskoi movy: navch. posibnyk [Culture of the scientific Ukrainian language], Kyiv: VTs «Akademiia», 2010, P. 6 [in Ukrainian].

– це розвиток по висхідній лінії); «справжні факти» (факт – те, що відбулося насправді); «здійснювати аналіз і дослідження» (аналіз – це метод дослідження), «поліаспектне і різнобічне дослідження» (поліаспектний – який охоплює різні сторони дійсності) тощо;

– тавтологія (змістові повтори внаслідок недоречного уживання спільнокорених слів в одному контексті), як-от: Користь від використання зазначених методів є незаперечною. Ця точка зору широко поширена в наукових колах. У роботі зроблено спробу розробити нову методіку. Учений вніс значний внесок... (тавтології у наведених прикладах можна уникнути, замінивши одне зі спільнокорених слів синонімом або вилучивши його);

3) уживання ненормативних калькованих утворень (створення питомими мовними засобами слів / словосполучень за іншомовним зразком механічно, через буквальный переклад), напр.: «багаточисельні приклади» замість **численні приклади**; «погляди науковців співпадають» замість **погляди збігаються**; «приймати участь у конференції» замість **брати участь**; «задавати питання» замість **ставити питання**; «рахуємо доцільним» замість **вважаємо за доцільне**; «тема являється актуальною» замість **є актуальною**; «підвести підсумки» замість **підбити підсумки**; «виглядає перспективним» замість **видається перспективним**; «за виключенням» замість **за винятком**; «з цього витікає висновок» замість **випливає висновок**; «виришувати проблему» замість **розв'язувати проблему**; «віддавати перевагу» замість **надавати перевагу**; «відмічати високий рівень» замість **відзначати високий рівень**; «вірне тлумачення» замість **правильне тлумачення**; «в останній час» замість **останнім часом**; «в порядку виключення» замість **як виняток**; «в якості прикладу» замість **як приклад**, до прикладу; «у даній статті» замість **у цій статті**; «застосувати наступні методи» замість **застосувати такі методи**; «довгий час» замість **тривалий час**; «додержуватися поглядів» замість **дотримуватися поглядів**; «доказувати твердження» замість **доводити твердження**; «проявляти інтерес» замість **виявляти цікавість**; «по теперішній час» замість **досі, дотепер**; «попередити помилки» замість **запобігти помилкам**; «учений був правий» замість **учений мав рацію, слушно зазначає**; «приводити приклади» замість **наводити приклади**; «прийти до висновку» замість **дійти висновку**, **виснувати**; «привести приклад» замість **навести приклад**; «прикладати зусилля» замість **докладати зусиль**; «приступати до аналізу» замість **розпочинати аналіз**; «присутній в тексті» замість **наведений у тексті**; «слідуюча тематична група» замість **наступна тематична група**; «співставляти факти» замість **зіставляти факти**; «картотека ілюстративного матеріалу складає» замість **картотека ілюстративного матеріалу становить** тощо.

Зазначені мовні огріхи негативно впливають на адекватне сприйняття наукового тексту, засмічують його. Тож ретельний добір лексичних засобів та врахування особливостей їх сполучуваності – обов'язкове завдання кожного здобувача освіти у ході наукової комунікації. Утім, поряд із таким, без сумніву,

важливим маркером культури наукового тексту, як його лексична нормативність, велике значення для грамотної наукової комунікації має й правильний вибір варіантів морфологічних форм, способів їх поєднання з іншими словами, побудова різнотипних реченнєвих структур, що регулюють граматичні норми мови – морфологічні та синтаксичні.

Морфологічну нормативність наукового тексту визначають усталені правила вживання форм різних змінюваних частиномовних слів – іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів, правильний їх вибір при формотворенні, словозміні, поєднанні. До типових порушень морфологічних норм української наукової мови в усних і писемних текстах студентів уналежнюємо:

1) неправильне визначення граматичного роду та числа іменників, напр.: «наукова ступінь» замість **науковий ступінь** (ч.р.), «справедливі журі» замість **справедливе журі** (с.р.);

2) нерозрізнення закінчень -у (-ю) / -а (-я) іменників чоловічого роду 2-ї відміни: «нашого університета» замість **університету**; «на сторінках рукописа» замість **рукопису**; «зміст параграфу» замість **параграфа**; «подання чорнового варіанту роботи» замість **варіанта**; «у формі кличного відмінку» замість **відмінка**; «висновки до першого розділа» замість **розділу** та ін.;

3) не дотримання правил уживання форм кличного відмінка іменників: «шановна Світлана Васиївна» замість **Світлано Васиївно**; «поважний Ілля Михайловичу» замість **Ілле Михайловичу** (звертаючись до особи на ім'я та по батькові, обидва іменники потрібно вживати в кличному відмінку); «пане рецензент» замість **пане рецензенте** (у звертаннях, які складаються з двох загальних назв, обидва слова треба вживати в кличному відмінку);

4) помилкові форми чоловічих та жіночих імен по батькові при творенні чи відмінюванні: «Микола Андрієвич наголошує» замість **Андрійович**; «у працях Алли Петрівної» замість **Петрівни** тощо;

5) порушення правил відмінювання прізвищ іменникового типу на -о та на приголосний, як-от: «на думку професора Віталія Кононенко» замість **Кононенка**; «у працях мовознавця Іллі Кучеренко» замість **Кучеренка**; «у художніх текстах Івана Франко» замість **Франка** (в українській мові чоловічі прізвища відмінюються, жіночі – ні: **Василя Марченка**, але **Василини Марченко**; **Михайла Мацька**, але **Любові Мацько**, **Віктора Козака** (але **Людмили Козак**; **Олегові Ткачуку**, але **Олені Ткачук**) тощо;

6) неправильне утворення ступеньованих форм прикметників за допомогою слова **самий** (за аналогією до російської мови): «саме складне завдання» замість **найскладніше** або **найбільш складне**, «самий поширений погляд» замість **найпоширеніший** або **найбільш поширений**; помилкове утворення аналітичної форми ступенів порівняння якісних прикметників: «більш складніший» замість **більш складний**; «найбільш доцільніший» замість **найбільш доцільний** тощо;

7) уживання м'якого знака наприкінці числівників 50–80 та їхніх складових частин:

«п'ятьдесят» замість *п'ятдесят*, «шістдесят» замість *шістдесят*, «сімдесят» замість *сімдесят*, «вісімдесят» замість *вісімдесят*;

8) наголошення у числівниках 11 та 14 другого складу замість третього (за аналогією до російської мови): «одінадцять», «чотирнадцять» замість *одинадцять*, *чотирнадцять*;

9) порушення правил відмінювання числівників на позначення десятків 50–80, як-от: «пятидесяти разів» замість *п'ятдесяти разів*; «шестидесятью засобами» замість *шістдесятью засобами*; «на семидесяти сторінках» замість на *сімдесяти сторінках* тощо;

10) уживання іменника у формі родового відмінка однини при числівниках 2 (*обидва*), 3, 4, напр.: «два погляда» замість *два погляди*; «обидва науковця» замість *обидва науковці*; «три приклади» замість *приклади*; «чотири розділа» замість *розділи*) тощо; порушення закономірностей сполучуваності дробових числівників з іменниками у формі родового відмінка, напр.: «експеримент тривав 2,5 місяці» замість *місяця*; «ця група слів переважає у півтора рази» замість *півтора раза* тощо;

11) використання *давай(те)* для творення форм наказового способу дієслова: «давайте розглянемо» замість *розглянемо*; «давайте звернемо увагу» замість *звернімо увагу* тощо;

12) використання дієприкметників теперішнього часу активного стану, які науковій українській мові не властиві (варто уникати ненормативних форм або замінювати їх іменниками, прикметниками, підрядними означальними реченнями), напр.: «виступаючий на конференції магістрант» – *магістрант, що виступає на конференції*; «завідуючий кафедрою» – *завідувач кафедри*, «пануючий погляд» – *панівний погляд*; «головуючий на засіданні» – *голова засідання*; «бажаючий доповісти» – *охочий доповісти*; «домінуючий погляд» – *визначальний, панівний, найбільш поширений погляд*; «домінуюча риса» – *домінантна риса*; «починаючий дослідник» – *дослідник-початківець* та ін.

Морфологічна правильність як одна з важливих ознак культури наукового мовлення передбачає не лише дотримання правил словозміни, використання правильної граматичної форми слів, але й уживання займенників *ми*, *наш* замість *я*, *мій*, як-от: за *нашими* спостереженнями (а не за *моїми* спостереженнями), об'єктом дослідження *ми* обрали (а не об'єктом дослідження *я* обрав / обрала). Звернімо увагу, що займенник *ви* вживають в усному й писемному науковому мовленні для вираження поваги, пошани й ввічливості та пишуть з великої літери лише тоді, якщо звертаються до конкретної особи: *Прошу Вас, шановний рецензенте...*; *Хочемо почути Вашу думку щодо цього*. Якщо ж звертаємося до багатьох осіб, то пишемо цей займенник з малої літери, напр.: *Прошу вас, шановні члени екзаменаційної комісії, звернути увагу на екран*. Дотримання сталих норм усіма мовцями й спричиняє те, що літературна мова виступає досконалим засобом передавання й одержання інформації в науковому тексті.

Синтаксичну нормативність наукової мови регулюють правила побудови словосполучень і речень. З-поміж її характерних ознак – поширення різнотипних односкладних структур, передусім означено-особових, неозначено-особових, безособових; активне використання простих речень, ускладнених однорідними членами, відокремленими зворотами, уточнювальними конструкціями, вставними і вставленими компонентами; залучення складних сполучникових речень із розгалуженою системою різних видів підрядності тощо.

Типові синтаксичні помилки в наукових текстах студентів пов'язані з порушенням норм української літературної мови щодо принципів побудови речень, специфіки граматичного керування, правил узгодження підмета з присудком та ін., зокрема:

1) неправильна побудова речень з дієприслівниковими зворотами, неузгодження зворотів з дієсловом-присудком, напр.: «*Опрацювавши значний обсяг наукової літератури з теми дослідження, магістерська робота засвідчує високий рівень наукової новизни*» (правильно: *Опрацювавши значний обсяг наукової літератури з теми дослідження, можемо засвідчити високий рівень її наукової новизни*);

2) невмотивовані пасивні конструкції, зокрема надмірне уживання дієслівних форм на *-ся* (*характеризується, відзначається, осмислюється, описується, зумовлюється, порівнюються* тощо), наявність у безособових конструкціях з предикативними формами на *-но, -то* субстантивного компонента на означення діяча, що суперечить власне семантиці безособовості, яка передбачає невідомого діяча або свідомо не вказаного: замість «*нами зафіксовано (виявлено / з'ясовано / описано)...*» варто вживати: у статті зафіксовано (виявлено / з'ясовано / описано); для вказівки на конкретного виконавця доречно ужити активну конструкцію, пор.: *автор зафіксував – ми зафіксували; автор з'ясував – ми з'ясували; автор описав – ми описали* тощо;

3) помилкове вживання калькованих сполучників: «*так як*» замість *оскільки*: «*Тема роботи є актуальною, так як більшість досліджень мають фрагментарний характер*» (правильно: *...оскільки більшість досліджень мають фрагментарний характер*); сполучника «*в якості*» замість *як*: «*фрагмент словника наводимо в якості прикладу*» (правильно: *наводимо як приклад*) тощо;

4) неузгодження підмета з присудком: уживання множини замість однини: «*На пленарному засіданні конференції виступили двадцять один учасник*» (правильно: *...виступив двадцять один учасник / виступили двадцять два учасники*); уживання множини замість однини: «*Професор Марія Петрівна Ковальчук підготували рецензію на магістерську роботу*» (правильно: *...підготувала рецензію на магістерську роботу*); уживання присудка у формі однини при однорідних підметах: «*У процесі дослідження виявлено середній і високий рівень грамотності здобувачів освіти*» (правильно: *...виявлено середній і високий рівні грамотності здобувачів освіти*); неправильне вживання родових форм: «*МОН України затвердив нові правила*

вступу до магістратури» (правильно: *МОН України затвердило...*) тощо;

5) порушення принципів граматичного керування: «перекласти анотацію на англійську мову» замість *перекласти англійською мовою*; «характерний цьому стилю» замість *характерний для цього стилю*; «властивий для письменника» замість *властивий письменнику*; «опанувати методами і прийомами дослідження» замість *опанувати методи і прийоми дослідження*; «аналізувати по схемі» замість *аналізувати за схемою*; «заслужує високої оцінки» замість *заслужує на високу оцінку* тощо.

Зауважимо, що в науковому тексті варто уникати надмірного вживання багатокomпонентних складних речень, які ускладнюють сприйняття тексту, а оптимально чергувати довгі і складні речення з короткими й простими.

Висновки. Формування наукової мовленнєвої культури студентів – одне з нагальних питань мовної освіти сьогодення. Показником культури наукового мовлення здобувача освіти є неухильне дотримання вимог до усного й писемного мовлення у сфері його наукової діяльності, пов'язаної з продукуванням наукових текстів. Мовне оформлення наукового тексту – один із важливих чинників ефективної репрезентації результатів наукових досліджень. Грамотне мовнотилістичне оформлення

наукової праці засвідчує не лише високий рівень мовної культури її автора, але й рівень його мовної свідомості та інтелектуального розвитку загалом. Вироблення навичок грамотного наукового письма передбачає опанування сучасних норм української наукової мови, що поглиблює мовно-комунікативну компетентність здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, сприяє якісній професійній комунікації.

Шатілова Наталія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Автор понад 70 наукових праць, співавтор 6 монографій та 4 навчально-методичних посібників для вищої школи. Коло наукових інтересів: ідіостилістика, лінгвістика тексту, методика викладання української мови у закладах загальної середньої та вищої освіти.

Shatilova Nataliia – PhD of Philology, Associate Professor of the Department of Modern Ukrainian Language of the Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University. Author of more than 70 scientific papers, co-author of 6 monograph and 4 educational and methodological manuals for higher education. Scientific interests: idiosstylistics, text linguistics, methods of teaching the Ukrainian language in institutions.

Received: 10.05.2025

Advance Access Published: June, 2025

© N. Shatilova, 2025